

خطرات
سید مُصطفیٰ
هاشمی طبّا

اکبرخوشزاد

ketab.ir

سید محمد اکبر خوشزاده

سیرشناسه: خوشزاده، اکبر ۱۳۴۲ -

Khoshzad, Akbar

عنوان و نام پدیدآور: خاطرات سیدمصطفی هاشمی طباطبائی / نویسنده اکبر خوشزاده؛ مصاحبه سعید الله‌داشتی؛ ویراستار فرهاد طاهری.

مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۴۱۶ ص.؛ مصور.

بک: ۵-۲۸۶۶-۰۰۳-۶۰-۹۷۸-

وضع: فهرست‌دهی: فیا

دانش: کتابها

په: اشیاء

موضوع: هاشمی طباطبائی، مصطفی - ۱۱ -

موضوع: سیرشناسی - قرن ۱۴ - خاطرات

موضوع: *Diaries - Politicians, Iranian--20thcen.

شناسه افزوده: الله‌داشتی، سعید. ۳۵۰. مصاحبه‌گر

شناسه افزوده: Saeid, Akbar

رده‌بندی کنگره: ۹۷۰/۲۳۹۱۳۹۸

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۰۹۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۵۰۶۳۰۰

باسکن
بارکود
نظرسنجی
این کتاب
شماره
نمایید

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)
دفتر ادبیات انقلاب اسلامی

www.sooremehr.ir

خاطرات سید مصطفی هاشمی طبّا

نویسنده: اکبر خوشزاد
مصحاح: سعید الله بداشتی
ویراستار: فرهاد طاهری
طراح جلد: مهرداد موسوی

چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه
چاپ اول: ۱۳۹۸
شمارگان: ۱۲۵۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۲۸۶۶-۵

نشانی انتشارات: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت،
پلاک ۱، تلفن: ۶۱۰۰۰۰۰۰، دورنگار: ۶۶۴۶۹۹۵۱
فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان سمیه، ترسیده به خیابان
حافظ، جنب حوزه هنری پلاک ۲، تلفن: ۸۸۹۴۹۷۹۱-۲
فروشگاه انقلاب: تهران، میدان انقلاب، میدان انقلاب،
جنب سینما بهمن، پلاک ۱۰۲، تلفن: ۶۶۴۷۶۵۶۸-۹

Sooremehr

Mehrak.ir

@Sooremehr

۶۶۴۶۰۹۹۳ (پنج خط)

۰۲۱-۱۴۴۱۵۰۰۰

۳۰۰۵۳۱۹

نقل و چاپ نوشته ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است

دانلود کتابخوان سوره مهر

با وارد کردن کد تخفیف hisama در اولین خرید خود از کتابخوان سوره مهر ۵۰٪ تخفیف بگیرید.

فهرست

پیشگفتار | ۷

مقدمه | ۱۲

سالشمار زندگی | ۱۳

فصل اول: از تولد تا ازدواج | ۱۹

خانواده | ۱۹

دوران کودکی | ۳۰

تحصیلات ابتدایی و دبیرستان | ۳۶

انگشگاری | ۴۳

فعالیت‌های سیاسی و مذهبی در دانشگاه | ۴۷

تدریس در رستوران | ۵۹

سربازی | ۶۲

شرکت فرنخ و سازمان برنامه | ۶۷

آشنایی با محمدتقی فاضلی | ۷۰

ازدواج | ۷۸

فصل دوم: انقلاب اسلامی | ۸۱

مخالف سیاسی | ۸۱

حسینیه ارشاد و دکتر شریعتی | ۸۳

شرکت سمرقند و ساقند | ۱۱۰

آیت‌فیلم | ۱۱۵

اوضاع سیاسی | ۱۲۶

تظاهرات | ۱۲۹

نماز عید فطر | ۱۳۰

واقعه ۱۷ شهریور | ۱۳۳

نوفل‌لوشاتو | ۱۳۵

محل اقامت امام | ۱۳۷

کمیته استقبال | ۱۴۳

فصل سوم: از رادیو تلویزیون تا توسعه صادرات | ۱۴۹

رادیو تلویزیون | ۱۴۹

شهید بهشتی و واقعه هفت تیر | ۱۵۶
 انقلاب فرهنگی | ۱۶۱
 معاونت سیاسی استانداری کرمانشاه | ۱۶۲
 جهاد سازندگی | ۱۶۴
 وزارت صنایع | ۱۸۰
 سفرهای رسمی | ۱۹۸
 سفر به ترکیه | ۲۰۰
 سفر به برزیل | ۲۰۲
 کره شمالی | ۲۰۵

عبد رآن اعتماد مجلس | ۲۱۱
 ریاست سازمان گسترش و نوسازی | ۲۱۲
 بانک صنعت و معدن | ۲۲۲
 ریاست ستاد طرح‌های مهم انقلاب | ۲۲۵
 ریاست مرکز توسعه صادرات | ۲۳۰
 خودکفایی صنعتی | ۲۳۸

فصل چهارم: کمیته ملی "پیک و سازان تربیت بدنی" | ۲۴۳

ریاست کمیته ملی المپیک | ۲۴۳
 ورزش و سیاست | ۲۵۰
 استعفا از کمیته ملی المپیک | ۲۵۶
 شرکت «وداد» | ۲۵۷
 ریاست سازمان تربیت بدنی | ۲۶۲
 ورزش زنان | ۲۹۱
 اخلاق ورزشی | ۳۰۱
 نظام تربیتی در ورزش | ۳۰۴
 بازی‌های همبستگی - کشورهای اسلامی | ۳۱۱
 بازنشستگی و فعالیت‌های دیگر | ۳۱۹
 تجربه مدیریت | ۳۲۲

سخن پایانی | ۳۳۷

اسناد و عکس‌ها | ۳۴۳
 فهرست اعلام | ۳۷۹
 منابع | ۴۱۱

پیشگفتار

خاطره نویسی یکی از روشهای ثبت حوادث تاریخی است و خاطراتی که در هر دوره تاریخی نوشته می شود بیانگر وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی آن دوره تاریخی است. خاطره گو، گذر زمان را به یاری واژه ها برای ما و آیندگان ثبت می کند. مهم ترین ویژگی خاطره نگاری به خصوص «خودنگاشت» حضور فعال «خود راوی» در صحنه خاطرات است. چه به عنوان عامل اصلی، چه به عنوان شاهد رویدادها و چه به عنوان راوی خاطرات دیگران، اما محور اصلی راوی است که روایت را به صورت اول شخص روایت می کند. خاطره، حاصل تجربه شخصی صاحب خاطره است. خاطره گو تجربه های مفید خود را با دیگران به اشتراک می گذارد و جامعه را تسهیل کننده را از تجارب خود بهره مند می سازد.

در جامعه ایران، به خصوص در سالهای اخیر نوع ادبی خاطره نگاری رو به گسترش است. چه به صورت خاطرات شفاهی و چه به صورت خاطرات مکتوب (خودنوشت). طرحهای تاریخ شفاهی در ایران نیز به نوعی زندگی نامه نویسی نوین را تداعی می کنند. اثر پیش رو نیز در

زمره خاطرات شفاهی پر از تجربه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است. با این ویژگی که مباحث اجتماعی آن پرننگ‌تر از مباحث دیگر روایت شده است. خاطرات آقای سیدمصطفی هاشمی طبا اطلاعات جامعه‌شناختی خوبی به‌خصوص از دوران پیش از انقلاب به دست می‌دهد، که برای شناخت ریشه‌های انقلاب سودمند خواهد بود. در خاطرات پس از انقلاب هم علاوه بر بیان تصدی مناصب و مشاغل اجرایی خود، نیم‌نگاهی نیز به اوضاع اقتصادی و فرهنگی جامعه دارد. خاطرات ایشان برای خوانندگان صریح اما صمیمی است و وقتی از خاطرات دوران کودکی‌اش در دهه ۱۳۳۰ ش در یکی از محله‌های تهران می‌گویی، نه تنها فقر و مشکلات معیشتی خانواده را پنهان نمی‌کند، بلکه آن را دلیلی در شکل‌گیری شخصیت مقاوم خود می‌داند. او اوضاع سیاسی و اجتماعی دوران کودکی و جوانی‌اش را از تحصیل در دبستان و دانشگاه تا سال‌های فرهنگی و سیاسی پس از دوران تحصیل به‌خوبی ترسیم می‌نماید. وی در جای جای خاطرات خود، مسائل و رویدادهای مختلف را تحلیل کرده است. هر چند این تحلیلها از نگاه امروزی به گذشته است و قابل نقد است، در شناخت دلایل رویدادها مفید است. ضمن آنکه بیانگر نگرش و اندیشه اوست. ایشان در بیان تحلیل‌های خود ضمن احترام به اشخاص به گونه‌ای که رین، لایحه‌کاری دیدگاه خود را درباره موضوعات مختلف بیان می‌دارد. موضوعاتی چون: اقدامات فدائیان اسلام و کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، البته بخشی از خاطرات راوی به دلیل گذشت زمان فراموش شده است.

با آنکه هاشمی طبا در بیشتر رویدادهای دوران انقلاب حضور داشته است، او خود را بیشتر مخالف سیاسی می‌داند تا مبارز سیاسی. بخشی از خاطرات پیش از انقلاب به شخصیت و آرای دکتر شریعتی

اختصاص دارد. او ارتباط نزدیکی با دکتر شریعتی داشت و با اندیشه و تفکرات او آشنا بوده است و شکل‌گیری اندیشهٔ مکتبی و سیاسی خود را نیز تحت تأثیر افکار دکتر شریعتی می‌داند. او تحلیلهایی متفاوتی در خصوص شریعتی بیان می‌دارد، و انتقادات برخی افراد را از شریعتی نه به دلیل مباحث مذهبی شریعتی، بلکه به دلیل نقد سنتهای رایج می‌داند.

در خاطرات هاشمی طباطبائی مطالب جدیدی از جنبش دانشجویی، انجمن اسلامی دانشگاه پلی‌تکنیک (امیر کبیر کنونی) و فعالیت در شرکت سمیند سازند بیان شده. اما بخش مهمی از خاطرات او که کمتر در جایی گشته‌اند، دربارهٔ مؤسسهٔ فرهنگی آیت فیلم و اقدامات هنری این مؤسسه در دوران انقلاب است. وی در بیشتر تظاهرات دوران انقلاب مانند تظاهرات روز غدیر فطر ۱۳۵۷ و واقعه ۱۷ شهریور حضور داشته و عکسهایی نیز از تظاهرات ۱۷ شهریور گرفته است این عکسها متأسفانه همراه مجموعه‌ای از عکسها و فیلمهایی که در آیت فیلم تهیه شده بود، از بین رفته است؛ زیرا همان برای آنکه این مجموعه عکسها محفوظ بماند در دههٔ ۱۳۶۰ ش آنها با وزارت ارشاد تحویل می‌دهد. اما از سرنوشت این عکسها و فیلمها اطلاعی در دست نیست. پی‌گیری آنها در وزارت ارشاد هم به نتیجه‌ای نرسید. شاید انتشار خاطرات ایشان به پیدا شدن آن مجموعه عکسها کمک نماید.

حضور در نوفل لوشاتو و دیدار با همراهان امام خمینی در آن دیار سبب شد از وضعیت دهکده نوفل لوشاتو و افراد حاضر در آنجا تحلیل خوبی ارائه دهد. در نوفل لوشاتو مصاحبه‌ای نیز با امام خمینی کردند که فیلم آن مصاحبه نیز جزو مقودیهای وزارت ارشاد است. او با عضویت در کمیتهٔ استقبال از ورود امام خمینی به ایران در مقام مسئول خبرنگاران،

نخستین مسئولیت خود را در دوران انقلاب تجربه کرد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی با پذیرفتن مناصب و مشاغل مختلف تجربه‌های متفاوتی در امور اجرایی کشور کسب کرد. از مدیریت واحد تولید در صداوسیما گرفته تا معاونت سیاسی استانداری کرمانشاه و فعالیت در جهاد سازندگی. هاشمی طبّا تجربه‌های متعددی در بخش صنایع ایران دارد. ایشان در دولتهای محمدجواد باهنر، محمدرضا مهدوی‌کنی و میرحسین موسوی سه بار وزیر صنایع شد و علاوه بر آن، مدتی ریاست سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ساد طرّی جهاد، مهم انقلاب و مرکز توسعه صادرات را نیز بر عهده داشت. از آنجمله‌های ارزشمندی در بخش صنعت کشور کسب کرد؛ آن هم در دوران حاکم و تحریمهای بین‌المللی و زمانی که وزارتخانه‌ها ثبات چندانی نداشتند؛ اقدامات مهم ایشان در دوره وزارت، انتزاع و تأسیس دو وزارت صنایع سنّی و وزارت معادن و فلزات از وزارت صنایع و معادن بود. او دوران کرانه ریاست خود را بر سازمان گسترش و مرکز توسعه صادرات از تجربه‌های موفق خود در مدیریت صنعتی کشور می‌داند.

مصطفی هاشمی طبّا تجربه‌های موفق نیز در عرصه مدیریت ورزشی کشور دارد. دو دوره ریاست کمیته ملی المپیک و دو دوره، ریاست سازمان تربیت بدنی دلیلی بر شناخت عمیق ایشان از حوزه تربیت بدنی است. با آنکه ایشان در دوران جوانی بین‌سالان تجربه‌های ارزشمندی در زمینه صنعت و تربیت بدنی کسب کرده‌اند، در دوران بازنشستگی، کمتر از تجربه‌های ایشان بهره گرفته می‌شود. البته این موضوع عمومیت دارد و مختص ایشان نمی‌شود.

این خاطرات حاصل پنجاه ساعت مصاحبه با راوی است. (حدود

چهل ساعت در نیمه دوم سال ۱۳۸۹ ش و حدود ده ساعت مصاحبه تکمیلی در شهریور ۱۳۹۲). چون برخی مطالب خاطرات نواقصی داشت، برای اصلاح و تکمیل آن سؤالاتی مطرح کردم و مصاحبه تکمیلی بر پایه همان سؤالات پی‌ریزی شد. اما مطالب تکمیلی چالشی ایجاد نمود؛ زیرا برای گنجاندن مطالب جدید و حذف موارد تکراری ناگزیر شدم برخی جابه‌جایی در متن انجام دهم و پس از حذف سؤالات برای یک دست نمودن متن تغییراتی در برخی جملات انجام دادم. اما تمام سعی‌ام بر آن بود که بستر رویدادها و لحن گوینده حفظ شود، به نحوی که مخاطب حضور تدوینگر خاطرات را احساس نکند. در گویاسازی، اشخاص و موضوعات فقط جنبه اطلاع‌رسانی را در نظر داشتم و تا حد امکان از تکیه بر اشخاص و موقعیتها خودداری کردم. هر چند برای گویاسازی اعداد را نداریم. اما هدف از گویاسازی کمک به مخاطب در درک بهتر مطالب است. معمولاً خاطرات هم مخاطب عام دارد و هم مخاطب خاص. لذا فرض را بر مخاطب عام گرفتیم و برخی افراد و موضوعات نسبتاً شناخته‌شده را در گویا نمودم که یقیناً به کار متخصصان نمی‌آید. اما برای مخاطب عام ضرورت دارد. البته در آن میان از معرفی اشخاص خیلی مشهور گذشتم؛ زیرا درباره زندگی‌نامه آنان به دفعات در منابع مربوط به انقلاب، اطلاعات تفصیلی آمده است. در پایان این مقدمه از تمامی افرادی که در به ثمر رسیدن این اثر تلاش کرده‌اند سپاس‌گذارم. به‌خصوص از واحد تاریخ شفاهی دفتر ادبیات انقلاب اسلامی که متن خاطرات را در اختیارم نهادند و با تشکر از آقای سعید الله‌بداشتی که اولین مصاحبه‌ها را با راوی انجام دادند.